

MEDZINÁRODNÝ DEŇ MATERINSKÉHO JAZYKA – 21. február

Názov a sídlo školy: Základná škola, Slnecná 422, Spišský Štiavnik

Adresa školy: Slnecná 422, 059 14 Spišský Štiavnik

E-mailová adresa: sekretariat@zsspisskystiavnik.sk

Telefónne číslo školy: 052/7785614

Riaditeľka školy: Mgr. Mária Martinková

celkový počet účastníkov: asi 150

Medzinárodný deň materinského jazyka prebiehal v našej škole dvoma formami. Prvá forma sa uskutočnila už pár týždňov skôr a bola náročnejšia na prípravu.

Žiaci 7. ročníka sa zamerali na tvorbu projektov – osobností (štúrovcov). Ich úlohou bolo nájsť základné informácie o ich živote s použitím vybranej literatúry a internetových zdrojov. Tentoraz sa zamerali aj na zvláštnosti z ich súkromia, pokúsili sa nájsť o nich rôzne „pikošky“, ktoré potom prezentovali medzi spolužiakmi v triede. Je veľmi zaujímavé, že žiaci sú schopní najviac si zapamätať práve nezvyčajnosti zo života osobností. Musím povedať, že takouto projektovou prácou si zapamätali veľmi veľa, dokonca získané vedomosti využili aj na iných predmetoch. Súčasťou tejto úlohy bolo aj zozbieranie fotografických materiálov, prípadne nakreslenie/namaľovanie štúrovcov na projekty. Žiaci sa tejto úlohy zhostili veľmi zodpovedne s použitím fantázie a kreativity. Tieto projekty doteraz vystavujeme na chodbách našej školy.

Žiaci 4. ročníka tiež vytvorili jeden veľký spoločný projekt. Zamerali sa na prínos sv. Cyrila a Metoda. Spolu s triednou učiteľkou si načítali informácie z internetu a rôznych encyklopédií o ich pôvode, práci a ceste. Tiež sa dozvedeli množstvo informácií o Veľkej Morave a našich predkoch. Asi najviac ich zaujala hlaholika, teda naše „prvé“ písmo. Písmená hlaholiky si ochotne prepisovali a pokúsili sa svoje krstné mená zapisovať hlaholikou. Môžeme s pani učiteľkou zhodne potvrdiť, že takýto typ vyučovania žiakov neskutočne zaujal. Preto sa štvrtáci rozhodli vytvoriť projekt s osobnosťami (sv. Cyril a Metod, Rastislav, Svätopluk...) a informáciami o ich živote. Na spodnú časť projektu sa s veľkou hrdosťou podpísali autori hlaholikou.

MEDZINÁRODNÝ DEŇ MATERINSKÉHO JAZYKA – 21. február

Medzinárodný deň slovenského jazyka dostal aj svoju celoškolskú formu. V utorok 25. februára 2020 (presunutý z 21. februára pre účasť žiakov na exkurzii mimo školy) sa zúčastnilo takmer 150 žiakov na dvoch vyučovacích hodinách a troch prezentáciách v spoločenských priestoroch školy.

Prvá prezentácia sa začala o 8:00. Žiaci si posadali na lavičky, stoličky a čakali čo sa bude diať. Túto prezentáciu predviedli žiaci 8. ročníka. Dali sme jej spoločný názov – Bernolákovci a Štúrovci. Úlohou žiakov bolo pripraviť, nájsť čo najviac informácií o vedúcich osobnostiach bernolákovskej a štúrovskej generácie. Žiaci sa pri prezentovaní striedali a hovorili spamäti. Najprv hovorili o generácii bernolákovcov. Jeden ôsmak sa nám patrične aj obliekol. Predstavoval Antona Bernoláka – katolíckeho kňaza. Žiakov veľmi zaujal jeho prístup a predstavovanie sa: „Narodil som sa,; Umrel som...“. Náš „Bernolák“ sa žiakov opýtal, či žiaci vedia, kde sa stretávali a učili bernolákovci. Hneď nato sa ozvali štvrtáci, ktorí sa pred mesiacom zúčastnili exkurzie na Bratislavský hrad a ôsmakom vysvetlili, že práve tam

MEDZINÁRODNÝ DEŇ MATERINSKÉHO JAZYKA – 21. február

fungoval Generálny seminár, teda miesto, kde študoval aj samotný Bernolák. Štvrtáci svojou odpoveďou zožali úspech a vyslúžili si aj sladkú odmenu od prednášateľov.

Ôsmaci postupne predstavili aj ostatných bernolákovcov. Chvíľu sme sa pozastavili pri osobitostiach bernolákovčiny, jej písmenách, hláskach. Žiaci si hneď zapamätali, že je „j“ sa písalo ako „g“, že sa písalo w, atď.

Asi najviac ich v tejto časti zabavil text od Juraja Fándlyho v bernolákovčine. Prednášajúci žiaci divákovi oznámili, že Fándlyho bernolákovčina mala najmä praktické využitie. Ako vzor nám poslúžil text o zemiakoch – šwábke a jej pestovaní. Spolu s divákmi sme si všímali a vyznačili v texte typické znaky bernolákovčiny a aj sme sa nasmiali, pretože text pôsobil na žiakov veľmi vtípne. Ôsmaci nezabudli pripomenúť, že bernolákovčina uzrela „svetlo sveta“ v roku 1787 a vychádzala z jazyka trnavských vzdelancov.

Po bernolákovskej generácii sa naši ôsmaci venovali štúrovcom. Samozrejme, ako prvý sa prišiel predstaviť najznámejší štúrovec – Ľudovít Štúr. A podobne ako Anton Bernolák aj on bol prezlečený a „nastajlovaný“. Ľudovíta Štúra sprevádzali dve mladé slečny v takmer dobových kostýmoch. „Ľudovít Štúr“ sa predstavil, porozprával o svojom živote, vzdelaní, priateľkách, ale aj o tom, ako sa rozhodol, že predsa pred láskou k žene dá prednosť láske k vlasti. Ľudovít Štúr osviežil svoje vystúpenie nielen oblečením, ale aj používaním jazyka, kde sa naozaj snažil hovoriť veľmi mäkko. Zlatým klincom jeho vystúpenia bolo oznámenie toho, ako zomrel. Deti to rozosmialo, ale zároveň ho i ľutovali, keďže zomrel v takom mladom veku. Žiaci ďalej pokračovali s prezentovaním typických znakov štúrovčiny. Následne si diváci mohli vyskúšať aj stránku, na ktorej sme sa pokúsili „zludevítovať text“. Žiakov to veľmi zaujalo a poniektorí sa aj prihlásili, že by si to hneď aj radi vyskúšali.

Ôsmaci pokračovali prezentovaním ďalších významných štúrovcov (Hurbana, Hodžu, Kráľa, Matúšku, Sládkoviča, Chalupku...). Potom sa ešte pozastavili nad reformami štúrovčiny a pripomenuli Hattalu, Czambela a ďalších. Niektorí žiaci sa aj potešili, že nie Štúr zaviedol používanie ypsilonu.

Prezentáciu ukončili vedomostným kvízom, kde si žiaci osvojili a zapamätali vývoj a premeny nášho spisovného jazyka. Najúspešnejší žiaci boli opäť sladko odmenení a mohli sa aj so Štúrom a Bernolákom odfotiť a vypýtať si autogramy.

Ďalšiu prezentáciu si pripravili naši siedmci. Tí sa venovali životu a prínosu sv. Cyrila a Metoda. Žiaci uviedli divákov do dejín Veľkej Moravy a pokračovali predstavovaním solúnskych bratov. Aj tu sa žiaci obliekli do kostýmov. Najprv sa prezentoval sám sv. Cyril a hneď po ňom aj sv. Metod. Našich školských divákov veľmi pobavilo, že Cyril a Metod, osobnosti 9. storočia, vynikajúco narábali s počítačom a technikou. Obaja však so sebou priniesli aj svoje písmo, hlaholiku, ktorú si diváci mohli zblízka pozrieť. Prezentujúci sa rozhovorili aj o misiách, nástrahách, ktoré tieto dve výnimočné osobnosti zažili.

Po rozsiahlej prezentácii nasledoval vedomostný kvíz. Cyril a Metod chodili pomedzi divákov a pýtali sa. Takmer všetky zúčastnené deti sa hlásili, a tak mali „bratia“ problém si vybrať jedného. Správne odpovede odmeňovali sladkými cukríkmi. Po kvíze nasledovalo „fotenie s celebritami“.

Poslednú prezentáciu tohto výnimočného dňa si pripravili žiačky 7. ročníka. Všetky žiačky sú Rómky, preto sa rozhodli, že pár zaujímavostí o svojom pôvode a materinskom jazyku predvedú aj ony.

MEDZINÁRODNÝ DEŇ MATERINSKÉHO JAZYKA – 21. február

Na začiatku oboznámili divákov s pôvodom a pravlasťou Rómov. Nezabudli na ich povolania a spôsob života v minulosti a dnes. Dievčatá sa aj obliekli ako pravé Rómky spred storočí. Ich prezentácia bola zaujímavá, vtipná, no chvíľami aj smutná, keďže žiačky nezabudli pripomenúť aj obdobie druhej svetovej vojny, kedy boli Rómovia hromadne vyvražďovaní a veľa si v tomto hroznom období vytrpeli.

V záverečnom vedomostnom kvíze sa venovali rómskemu jazyku. Prítomných divákov naučili niekoľko typických rómskych slov a ich osvojenie si overili práve v tomto kvíze. Dovolím si povedať, že práve tento kvíz divákov najviac pobavil a zmiernil rozdiely medzi rómskymi a nerómskymi žiakmi. Dokonca si mnohí želali, aby ich prezentujúce siedmačky naučili toho ešte viac. Najväčšou zaujímavosťou bolo zistenie toho, že Rómovia v materinskom jazyku nepoužívajú stredný rod, vyknanie...

I vďaka tejto prezentácii sa naši žiaci viac spojili a začal vznikať obojstranný záujem o slovenský a rómsky materinský jazyk.

Medzinárodný deň materinského jazyka sme ukončili slávnostne na poslednej šiestej hodine, kde sa stretli najlepší recitátori našej školy. Z každej triedy sme vybrali jedného zástupcu. Na tejto hodine sme si v pohodlí triedy pri čaji a sušienkach vytvorili literárnu čajovňu, kde sme recitovali a čítali texty najznámejších štúrovcov a menej známych rómskych autorov.

Myslím si, že tento deň bol pre našu školu výnimočný. Žiaci sa sami pripravovali, zháňali si informácie, učili sa, obliekali sa, maskovali a tvorili rôzne projekty, maľby, kresby, prezentácie a kvízy. A čo je to najprínosnejšie? Robili to z vlastného presvedčenia s použitím fantázie

MEDZINÁRODNÝ DEŇ MATERINSKÉHO JAZYKA – 21. február

a kreativity. Mnohí prekonalí svoju trému, samých seba, keďže vystupovali pred toľkými žiakmi a učiteľmi po prvýkrát. Tiež sa veľa toho naučili. Zistili, že inak nudné učivá sú zaujímavé a ľahko zvládnuteľné takýmto aktívnym spôsobom. Môžete sa pozrieť, ako sme okomentovali tento deň na našej školskej stránke:

(<https://www.zsspisskystiavnik.sk/1/index.php/skolskacinnost/1068-mdj>)

Na záver sme sa so všetkými zapojenými žiakmi zhodli, že poznať vývoj nášho jazyka je pre nás všetkých dôležitý a sme naň patrične hrdí.

Mgr. Dominika Dudžáková
učiteľka SJL

MEDZINÁRODNÝ DEŇ MATERINSKÉHO JAZYKA – 21. február

Hodnotenie podujatia vedením školy

21. februára sme si pripomenuli Medzinárodný deň materinského jazyka. Ani naša škola neostala voči tomuto významnému dňu ľahostajná. Pri tejto príležitosti si žiaci pripomenuli význam a hodnotu materinského jazyka ako nástroja nášho kultúrneho dedičstva.

Okrem iného žiaci mali možnosť overiť si svoje vedomosti a kreativitu z oblasti jazyka a literatúry prostredníctvom zaujímavých hrových a edukatívnych aktivít. Priblížili sme si historický vývin nášho slovenského jazyka a rómski žiaci svojim nerómskym spolužiakom predstavili históriu Rómov a ich jazyka. Záver patril štúrovskej poézii a jej žiackej a učiteľskej recitácii.

Ďakujem pani učiteľke slovenského jazyka a literatúry za prípravu medzinárodného dňa, vyučujúcim, ktorí spolupracovali pri tomto projekte a všetkým žiakom za ich kreativitu pri príprave a sprostredkovaní príjemnej atmosféry.

Mgr. Mária Martinková
riaditeľka školy

Hodnotenie podujatia žiakmi školy

- „Na Medzinárodný deň materinského jazyka sme mali pripravených množstvo aktivít. Na prvej hodine mali ôsmaci pripravenú prezentáciu o Antonovi Bernolákovi a Ludovítovi Štúrovi. O nich mali aj kvíz. Naša trieda pripravila prezentáciu o solúnskych bratoch. Ja a môj spolužiak sme sa obliekli za Cyrila a Metoda. Po našej prezentácii mali naše rómske spolužiačky prezentáciu o ich materinskom jazyku. Tiež sa obliekli ako Rómky kedysi. Na poslednej hodine sme recitovali poéziu. Dosť sme sa mylili. Uvedomili sme si, že náš jazyk je naozaj veľmi pekný. Pre mňa to bol veľmi pekný a poučný deň.“

Tobiáš, 13 rokov

MEDZINÁRODNÝ DEŇ MATERINSKÉHO JAZYKA – 21. február

- *„Na Medzinárodný deň materinského jazyka sme sa tešili. Mali sme pripravený bohatý program. Už niekoľko dní predtým sme tvorili a maľovali krásne projekty. Veľmi sa mi páčila prezentácia ôsmakov, myslím, že ju zvládli trošku lepšie ako naša trieda. Párkrát nám vypadol text, ale hneď sme sa aj vynašli. Verím, že sa to páčilo všetkým žiakom našej školy. Dúfam, že aj učiteľom.“*

Kubo, 13 rokov

- *„Tohtoročný Medzinárodný deň materinského jazyka sa mi páčil. Myslím si, že celkovo sme sa aj my žiaci, ktorí sme prednášali, dozvedeli toho oveľa viac, ako keby sme len sedeli v laviciach. Zdalo sa, že to všetkých prítomných bavilo, možno aj preto, že sa niektorí obliekli za historické osobnosti. K zábave sme prispeli malým kvízom na záver, ktorý žiaci zvládli celkom dobre. Zapamätali si toho určite viac, než z bežnej vyučovacej hodiny. Bolo to super!“*

Amália, 14 rokov

- *„Na tomto dni sa mi páčilo, že bol úplne iný ako všetky dni doteraz. Niektorí z nás sa prezliekli za osobnosti, ktoré sa pričínili o uzákonenie spisovnej slovenčiny. Zopár z nás malo riadnu trénu, tak nám to prezentovanie nešlo úplne plynulo, ale myslím si, že snaha sa cení. Určite by nás bavilo, keby sme mali takýchto akcií viac.“*

Klaudia, 14 rokov

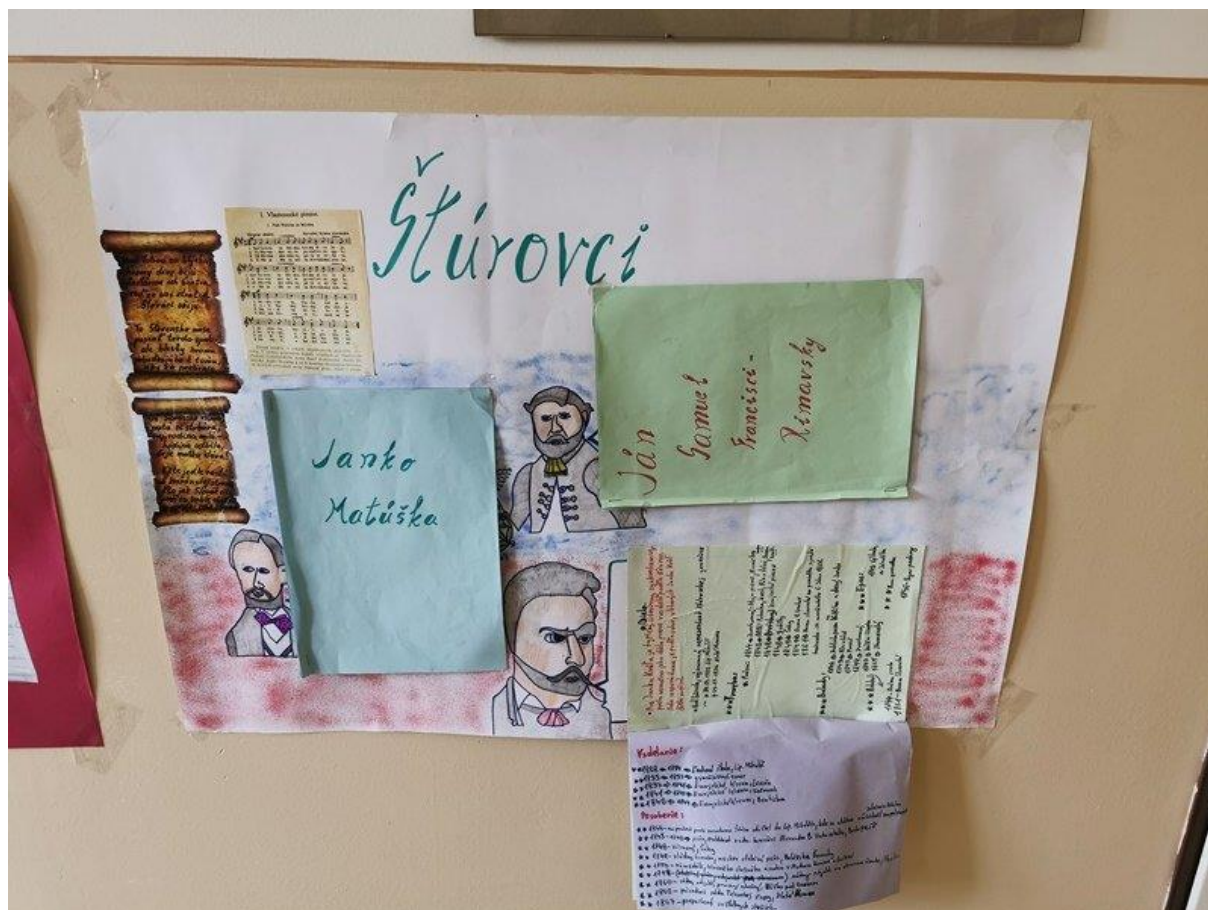
- *„Bol to veľmi zaujímavý a prínosný deň. Osobne sa mi najviac páčilo, že som si odmoderovala kvíz ako Štúrova priateľka. Spolu so spolužiačkou sme kvíz podali zábavnou formou. Síce mi celý čas padala parochňa a skoro som si roztrhla sukňu, veľmi ma to bavilo. Aj siedmci mali celkom zaujímavú prezentáciu. Na šiestej hodine som recitovala Štúrovu báseň, veľmi som si to užila, keďže recitovanie zbožňujem. Bolo to super, veľa som sa naučila a zasmiala sa s kamošmi. Bola to proste pecka, už sa teším na ďalší ročník. Dúfam, že dovedy dostanem nejaký originálny nápad.“*

Melánia, 13 rokov

- *„Tento deň som prežila s rôznymi pocitmi. Bola som aj šťastná, smutná, ale aj sklamaná. Bola som šťastná z prezentácie ôsmakov. Sklamaná som bola troška z našej skupiny, lebo sme to nepredviedli úplne tak, ako sme chceli. No myslím si, že to bolo aj tak dobré, keďže sme takto pred veľkým počtom divákov vystupovali prvýkrát. Určite to bolo pre nás všetkých veľmi poučné. Pred týmto výnimočným dňom sme ešte tvorili projekt o štúrovcoch. Veľmi veľa nových informácií som sa dozvedela. Projekt som robila dlho, ale neľutujem to. Každý z nás si dal na ňom naozaj záležať. I keď nie sme majstri umenia, myslím si, že svoj účel splnili a nám všetkým sa veľmi páčili.“*

Viktória, 13 rokov

MEDZINÁRODNÝ DEŇ MATERINSKÉHO JAZYKA – 21. február

- „Veľmi sa mi páčila prezentácia, kvíz, kostýmy. Veľa som sa dozvedel o Ľudovítovi Štúrovi, Antonovi Bernolákovi, Michalovi Miloslavovi Hodžovi, Jozefovi Miloslavovi Hurbanovi. Boli tam aj Cyril a Metod, ktorí prišli na Veľkú Moravu v roku 863. Zapamätal som si, že Hattala upravil štúrovskú slovenčinu a uzákonil je predtým Štúr na základe stredoslovenského nárečia v roku 1843 spolu s Hurbanom a Hodžom na Hurbanovej fare v Hlbokom. S našou pani učiteľkou sme vytvorili veľký výkres, kde sme sa podpisovali v hlaholike.“

Adrián, 10 rokov

- „Veľmi sa to páčilo, tie kostýmy, postavy, šaty, prezentácie. Anton Bernolák, ktorý nám povedal zaujímavosti o sebe. Potom o sebe veľa povedal aj Ľudovít Štúr so svojimi priateľkami. Ďalšia prezentácia bola o bratoch – Cyrilovi a Metodovi. Cyril sa najprv volal Konštantín. Na základe malých písmen gréckej abecedy vytvorili bratia prvé slovanské písmo – hlaholiku. Názov to dostalo podľa staroslovienska slova glagolo (hláska). Martin Hattala potom upravil štúrovskú slovenčinu a vydal svoje dielo Krátka mluvnica slovenská. Bol to veľmi poučný deň. S pani učiteľkou sme vytvorili plagát o Cyrilovi a Metodovi. Na poslednej hodine sme si boli vypočuť niekoľkých žiakov, ktorí recitovali básne od štúrovcov.“

Michaela, 10 rokov

MEDZINÁRODNÝ DEŇ MATERINSKÉHO JAZYKA – 21. február

- „Žiaci ôsmeho ročníka si pre nás pripravili prezentácie o kodifikácii spisovného jazyka. Tieto prezentácie boli veľmi poučné. Bolo tam veľa nových vecí, ktoré som ešte nevedela. Ôsmaci sa na tento deň poriadne pripravili a zoštylizovali peknú prezentáciu. Ukázali nám ako vyzeral Anton Bernolák aj Ľudovít Štúr. Na konci každej prezentácie bol test, na ktorý som vedela odpovedať. Bol to dobrý nápad. Neskôr sa predviedli siedmci, tí nám viac povedali o Cyrilovi a Metodovi. Dievčatá zo 7.A nám povedali veľa informácií o Rómoch. Naučili sme sa aj niekoľko slov po rómsky (čierna – kali, modrá – belavo, hlava – šero, dieťa – čavo, dievča – čaje,...).“

Carmen Mária, 10 rokov

- „Bol to super deň. Veľmi som si to užila. Žiaci mali veľmi pekné oblečenia, najviac sa mi páčil Ľudovít Štúr. Samozrejme, aj ostatní žiaci sa mi veľmi páčili. Prezentácia o Rómoch ma zaujala asi najviac. Niečo som sa aj po rómsky naučila. S pani učiteľkou sme vytvorili pekný plagát, do ktorého sme nalepili obrázky. Na poslednej hodine sme si boli vypočuť básne štúrovcov. Všetci to krásne prednášali. Tento deň som si veľmi užila.“

Ema, 10 rokov

- „Medzinárodný deň spisovného jazyka bol skvelý. Mali sme tri prezentácie, ktoré si pre nás pripravili žiaci siedmeho a ôsmeho ročníka. Mne sa páčili všetky tri prezentácie, ale najviac sa mi páčila prezentácia rómskeho materinského jazyka. Naučila som sa aj niečo po rómsky. Ja som bola veľmi šťastná, že sme tam mohli sedieť a neučiť sa. Aj moji spolužiaci sa potešili. Boli tam aj kvízy, tie sa mi tiež veľmi páčili. Hovorila som to aj doma a zaujalo to aj môjho ocka. Prezentácie sa mi veľmi páčili. Ten deň som si veľmi užila. A viem sa podpísať aj v hlaholike.“

Lucia, 10 rokov

- „Tento deň sa mi veľmi páčil. Páčilo sa mi najmä to, že žiaci urobili prezentáciu bez pomoci učiteľa a tiež to, že spolupracovali. Ôsmaci to mali lepšie nacvičené, ale siedmci mali zase lepšiu prezentáciu. No ale poďme späť k ôsmakom. Ôsmaci mali perfektné kostýmy a herecký talent. Ich prezentácia bola skôr o ľuďoch, ktorí sa podieľali na vzniku slovenského jazyka. K prezentácii bola tiež ukážka štúrovčiny. Ľudovít Štúr mal pri sebe dve priateľky a tie mali oblečené krásne šaty. Anton

MEDZINÁRODNÝ DEŇ MATERINSKÉHO JAZYKA – 21. február

Bernolák bol oblečený ako katolícky kňaz. Po prezentácii nasledoval krátky kvíz. Siedmci mali prezentáciu o svätom Cyrilovi a Metodovi. Svätý Cyril a Metod vedeli dobre narábať s technikou. Siedmci urobili aj prezentáciu o rómskom jazyku. Veľa som sa naučila. Rada by som zažila veľa takých dní.“

Tamara, 11 rokov

- *„Tento deň sa mi veľmi páčil. Hneď na prvej hodine sme mali prezentáciu, ktorú si pre nás pripravili žiaci 8. A triedy. Z prezentácie sme sa dozvedeli, ako sa vyvíjal a vznikol slovenský jazyk. Niečo sme už vedeli, a niečo sme sa aj naučili. Žiaci boli prezlečení za Antona Bernoláka a Ludovíta Štúra. Mali sme aj úryvok štúrovčiny a aj bernolákovčiny. Bolo to veľmi zvláštne: všade sa písalo iba i, ypsilon sa nepoužíval, písmeno J sa písalo ako G, ale čítalo sa ako J, dvojhlásky sa písali s j. Znelo to veľmi zvláštne. Po prezentácii bol krátky kvíz. Ďalšia prezentácia bola na tretej hodine o tom, ako k nám prišli sv. Cyril a Metod. Žiaci 7. A triedy nám ukázali kúsok hlaholiky, neskôr cyriliky. Poslednou bola prezentácia o rómskom jazyku. Naučili sme sa rôzne slovíčka. Na konci bol tiež kvíz. Tam sa ukázalo, či sme pozorne počúvali. Robili sme dva projekty aj s našou triednou. Na poslednej hodine sme si ešte boli vypočuť básne. Bol to krásny a poučný školský deň.“*

Emka, 11 rokov

